

Huaorani-projek

Ett annorlunda

Svensk Ungdom deltar i Nordiska Centerungdomens Förbunds (NCF:s) projekt, att hjälpa och utveckla Huaorani-territoriets befolknings möjligheter till en tryggad framtid. En framtid som inte styrs av oljebolagens intressen i de oljerika områdena av den ecuadoranska regnskogen. Regnskogen är lika beroende av huaoranierna som de är beroende av regnskogen.

Varannan sekund fälls det en yta motsvarande en fotbollsplan regnskog i vår värld. En yta motsvarande Finlands storlek fälls på ett år. Med denna fart har "jordens lungor" försvunnit före år 2030.

Orsakerna till denna utveckling är många men syndabocken är alltid den samma, människan. Femhundra år efter Columbus upptäckt av Amerika finns det fortfarande indianfolk som i praktiken bevarat sin autonomi, och på så sätt undgått utvecklingen och självförstörelsen som skett i världen runtom dem. I Ecuador hotas nu även dessa folk av den slutgiltiga

erövringen. Atomtidens intressen ser ut att ha kommit för att stanna även djupt inne i Ecuadors regnskogar. Boven i dramat är — OLJAN. De stora oljebolagen har i över tjugo års tid sysslat med oljeutvinning i ecuadoranska Amazonas och spåren är skrämmande, inte bara med tanke på de globala riskerna, typ drivhuseffekten, utan framför allt är det befolknin-

gen som drabbas av allt vad denna exploatering för med sig.

Oljebolagens första steg är de seismiska undersökningarna för att hitta oljefyndigheter, vilket går ut på att man med en kilometers intervaller hugger upp spikraka "gator" genom skogen. Vid varje hundra meter låter man detonera en sprängladdning. Genom att analysera tryckvågorna som reflekteras från underjorden får man information om var det kan finnas olja. Redan dessa åtgärder kräver en viss avverkning av regnskogen. Alla transporter sker med helikopter vilket kräver stora trädfria landningsställen, och om man påträffar olja behövs det utrymme för byggande av plattformarna. Oljefyndigheterna ligger oftast nära varandra (ca 30 källor på 10 kvadratkilometer) och biltransporter mellan dessa är nödvändiga vilket leder till att ett nätverk av vägar byggs.

Indianerna har inte rum i sitt eget land

När utvecklingen har gått så här långt har kolonisationen kommit i gång med fart. Den ursprungliga befolkningen, indianerna, trängs undan av oljebolagens personal och de spanskspråkiga kolonisterna som hugger ner ännu mera skog för att odla kaffe, sockerrör eller hålla boskap. Naturen påfrestas av oljeborrningarna på flera olika sätt. Ur oljekällorna kommer det upp en blandning av gas, olja och vatten. Denna blandning förs via rörledningar till en separeringsstation där de olika fraktionerna avskiljs. Det första problemet är vanligtvis rörledningarna, som ofta skadats vid de svåra transportererna ut i djungeln, vilket gör att läckage är mer regel än undantag. Följande miljökatastrof sker efter se-

pareringen när det av olja och kemikalier svårt förorenade vattnet släpps orenat ut i närmsta vattendrag. Beräkningar gör det gällande att över 70 miljoner liter olja skulle ha runnit ut i ecuadoranska Amazonas. Vattnet man tidigare kunde dricka duger inte längre som badvatten. I brist på annat badar människorna där ändå, vilket leder till avsevärda hudproblem. För att få dricksvatten samlar man in regnvatten i stora tunnor. I tunnorna frodas i sin tur malariamyggans larver, vilket gör malarian till ett ännu större problem i de exploaterade områdena än vad den var tidigare.

Då skogen huggs ned och floderna utsätts för omfattande förgiftningar tvingas indianerna överge sitt traditionella levnadssätt baserat på jakt och fiske. Indianerna förlorar sitt oberoende, och inflyttningen av kolonister gör dem till en minoritet i sitt eget hemland.

Sparandet ger oss en framtid

Hur kunde man komma ur denna onda cirkel eftersom världen behöver oljan? Låt oss ta ett exempel. Om USA skulle införa strängare, men fullt praktiskt och tekniskt genomförbara regler för bilars bensinförbrukning så skulle man på 20 år spara olja motsvarande tretton gånger Ecuadors totala oljeresserver. Ecuador skulle i sin tur inte vara så beroende av sina oljeintäkter om landet blev av med sin enorma utlandsskuld på 12,4 miljarder dollar. Egentligen klarar sig världen utan oljan i Amazonas, men utan regnskogarna klarar vi oss inte.

Indianerna, riddarna i nöden

Enda hoppet för ecuadoranska Amazonas är indianerna. De har inte mycket gemensamt med västvärldens stereotyp av "urskogsvildar", utan har anpassat sig till om-

Kvarlämningar från rengöringen av en oljekälla.

Dylika bassänger av olja skall egentligen brännas men "glöms" ofta kvar och svämmar över vid regn.

tet i Ecuador. regnskogsprojekt

världen utan att uppslukas. De senaste årtiondena har en organiseringsprocess ägt rum, och när huaoraniindianerna i augusti 1990 bildade sin organisation ONHAE var slutligen alla områdets indianfolk organiserade. Regionala indianorganisationer har slutit sig samman i paraplyorganisationen CONFENIAE, Konfederationen av ursprungsfolk i ecuadoranska Amazonas. Med gemensamma krafter arbetar de nu för att få sitt land tillbaka. Man har kommit en bit på vägen genom de 800 000 hektar som ecuadoranska staten, i april 1990, har lagfäst som Huaorani-indianernas land. Staten behöll dock rätten till oljefyndigheterna, och området är därför fortfarande hotat.

Vi drar vårt strå till stacken

Ett skydd på pappret är inte ett skydd i praktiken. Gränserna mellan huaoraniindianernas territorium och omkringliggande finns inte utmärkt annat än på papper. För att territoriet skall kunna få ett verkligt skydd måste kolonisterna flytta. Före det skall dock territoriet utmärkas. Utmärkningen är en av de delar som SU:s insamlade medel skall bidra till att förverkliga. På många ställen utgör floder och älvar gränserna men i de flesta fall skall gränserna märkas genom att man hugger ut dem i skogen. Resultatet blir att övervakningen av gränserna, som är nödvändig för att hålla de mänskostömmar som följer "det svarta guldets utvinna-re" i hämlarna borta, kan skötas lättare. Huaoranernas självständiga förvaltning byggs upp som bäst. En kommundgård, som skall fungera som en servicepunkt och ett informationscenter för territoriet, där en studio för deras egen nygrundade lokalradio dessutom skall inhysas, är under byggnad. Radion är det enda medium som finns i Amazonas.

Den andra och intressantare delen av SU:s Huaorani-projekt är tryggheten av den

tvåspråkiga kulturen i territoriet. De spansktalande kolonisterna har i årtal "smittat av sig" sitt språk och sin kultur på urinvånarna, vilket man kan se resultat av i dag i form av den rotlöshet som finns bland huaoraniindianerna. De medel den nordiska centerungdomen, SU medräknat, samlar in skall också användas för att förbättra denna situation i form av läroböcker på huao-språk och spanska som innehåller allt från deras egen historia, till avsnitt om vilka växter man skall plantera för att ge regnskogen en chans att komma igen.

Eftersom vi inte har ekonomisk möjlighet att själva märka ut territoriet i Ecuador, eller samla uppgifter och författa läroböcker så var vi tvungna att skaffa samarbetspartner med nära anknytning till området och kulturen i fråga. RIC, Rainforest Information Centre är en väletablerad och erkänd organisation som har arbetat med motsvarande projekt sedan 1985. RIC i sin tur har utvecklat goda kontakter till huaoranernas intresseorganisation ONHAE. Ledningsgruppen för projektet på platsen består idag av specialister som skall skola huaoranerna i hur skogen skall skötas på rätt sätt, samt hur jorden skall brukas. RIC tillbringade våren 1990 till att resa i Huaorani-territoriet för att träffa invånarna och etablera goda kontakter för det fortsatta samarbete. En kartläggning av behoven gjordes samtidigt. Utmärkningen av territoriet kom i gång i februari i år.

Olika sätt att hjälpa

Det primära för SU:s del, förutom insamlandet av pengar för att ge huaoraniindianerna en framtid i form av utbildning, vägledning och hjälp i arbetet, är att informera människor här hemma om Amazonas betydelse för allas vår framtid, på ett konstruktivt sätt. Som ett led i

Huaoraniindian i ett oljebolags tjänst.

denna strävan ordnar vi ett seminarium 14–15 september i samarbete med NKL, centrens ungdomsorganisation, med högklassiga föreläsare från Norden och från Ecuador. Mera information om seminariet, och hur var och en kan hjälpa, kommer i

nästa nummer av denna tidning. Indianerna är beroende av skogen, men skogen är i sin tur ofta beroende av indianerna. Det är bara de som finns på plats för att, ständigt, bevaka och skydda skogen. Hjälpa oss att hjälpa dem!

**Text: Björn Teir
Bild: Niels Ole Sørensen**

- ☐ Jag vill bli medlem i Svensk Ungdom och få Svensk Framtid som medlemsförmån
 - ☐ Jag vill prenumerera på Svensk Framtid (50 mk/år)
 - ☐ Jag gör en adressförändring
- Prenumerantnummer (från adresslappen):
nr
(fyll i adressen nedan)
- ☐ Jag vill bli medlem i Svenska folkpartiet
 - ☐ Jag vill bli medlem i Svenska Kvinnoförbundet

Namn:

Adress:

Postnr: Ort:

Telefon: Födelseår:

SU
betalar
portot

SVARFÖRSÄNDELSE
Avtal 00180-128

SVENSK UNGDOM

PB 282

00003 HELSINGFORS